

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Μια μέρα σαν όλες τις άλλες

Μια εναλλακτική περιδιάβαση στη σκέψη του Ρίλκε. Του Δημήτρη Αθηνάκη

Ωρα 08:00 – «Να σκόννεσαι χαρούμενος όταν είναι να δουλέψεις»

Ο ποιητής πρέπει να κοιμήθηκε αρκετά καλά καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας. Το κρασί που ήπιε το προηγούμενο βράδυ ήταν μάλλον καλό, παρότι του το 'φερε ένας φίλος απ' τα παλιά – δικής του παραγωγής, άρα αμφιβόλου ποιότητας. Πήγε κατευθείαν για την πρωινή του περιποίηση – άλλωστε, το μεγαλείο της ζωής ξεκινά με τ' απλούστερα πράγματα: Έφαγε ένα γερό πρωινό - ο οικονόμος του πάντα φρόντιζε γι' αυτό, ήξερε πόσο πολύ το είχε ανάγκη - σαν να έβλεπε πως η υγεία του, αργά ή γρήγορα, θα κλονιζόταν. Κλείστηκε στο γραφείο του. Είχε στοιβαγμένη σε μια γωνιά την αλληλογραφία κι έπρεπε ν' απαντήσει. Αναρωτήθηκε τι θα έκανε όταν πια δεν θα μπορούσε ν' ανταποκρίνεται. Μάλλον θα έπρεπε απλούστατα να ζητήσει συγγνώμη γι' αυτή του την αδυναμία.

Ωρα 09:30 – «Να μπορείς να βοηθάς σημαίνει πάντα να βοηθάς κάπως και τον εαυτό σου!»

Τον παίδεψαν πολύ τα γράμματα που έπρεπε να ολοκληρώσει προς κάποιον νέο ποιητή ο οποίος ζητούσε τη βοήθειά του. Κρατάει καιρό αυτή η επαφή. Μοιάζει ν' αντιδρά ο νεαρός, ο ποιητής όμως έχει όλη την υπομονή του κόσμου. Στοχάζεται συνάμα για την υπομονή που ο κόσμος διαθέτει απέναντι στην ποίηση, στην ίδια τη ζωή - στην ομορφιά. Θα προχωρήσει.

Το πορτρέτο του Ρίλκε από την Paula Modersohn Becker.

Η σοφία του Ρίλκε
Ο οδηγός του ποιητή για τη ζωή
 RAINER MARIA RILKE
 ΑΝΘΩΛ. ULRICH BAER
 ΕΠΙΜ. ΜΑΡΙΑ ΤΟΠΑΛΗ
 ΜΤΦΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
 ΠΑΤΑΚΗΣ 2009
 ΣΕΛ. 414, ΤΙΜΗ €15,50

Ωρα 11:30 – «Είμαστε οι μέλισσες του αέρατου»

Περνά η ώρα, αλλά ο ποιητής αδιαφορεί. Ο χρόνος υπάρχει μόνο στα ρολόγια. Ίσως και σε ό,τι αντικρίζουμε στον καθρέφτη. Μπορεί και ν' αποτυπώνεται στη συνύπαρξη, αλλά η μοναξιά θα μείνει να φρουρείται από τον σύντροφο - μοναξιά είναι ανέκδοτη κι εμείς καλούμαστε να συνυπάρξουμε μ' αυτή. Ο ποιητής ξέρει ότι πρέπει να φρουρήσει τη μοναξιά του Άλλου για να διασώσει τη δική του. Η ώρα περνά. Ο ποιητής είναι ακόμα μοναχός του. Δεν μπορεί ν' αντιληφθεί τις δυσκολίες της έγχρονης ζωής. Αλλά αυτές υπάρχουν και θα είναι πάντα εκεί για να θυμίζον, με τον πόνο, την επανασύνδεση με τ' ορατό και με τον κόσμο.

Ωρα 14:00 – «Η τέχνη είναι μια παιδική ηλικία»

Όταν λίγη ώρα νωρίτερα η οικονόμος τού χτύπησε την πόρτα για να του θυμίσει ότι έχει έρθει η ώρα του μεσημεριανού, ο ποιητής είχε πέσει σε βαθιά περισυλλογή για την τέχνη του. Η τέχνη είναι ακόμα στην παιδική ηλικία κι εκεί θα παραμείνει - γι' αυτή την αθωότητα παλεύει τόσα χρόνια - σε κανέναν δεν θα επιτρέψει να ενηλικιώσει την τέχνη του και να τη γείσει ανάγκες και καθήκοντα. Ο πόλεμος μαίνεται. Ο πλανήτης συνεχίζει να γυρίζει η γραβάτα χαλαρώνει απ' την περιστροφή του. Η φύση οργιάζει κι αγνοεί την ύπαρξή μας. Πού να γυρίσει κι εσύ; αναρωτιέται. Κι επιστρέφει στο καθούκι του - στη σπιλιά του.

Ωρα 17:00 – «...δίνω στο κορμί

μου τον κόσμο ολόκληρο για να τον νιώσει...»

Το σώμα απαιτεί να ενωθεί με τον κόσμο. Αν δεν γευτεί και σήμερα όλες τις χάρες του, θα είναι μια μέρα χαμένη. Και δεν μένει πολύς καιρός. Σκοτεινιάζει. Κάνει και λίγο κρύο, αλλά δεν τον νοιάζει. Επειδή και η φύση αδιαφορεί. Πονάει λίγο σ' όλο του σώμα, αλλά δεν έχει χρόνο να εξηγήσει από πού προέρχεται ο πόνος. Ο πόνος είναι αυθύπαρκτος κι ίσως ένα τσίλι, λίγο αλκοόλ ενδεχομένως, τον παραδώσουν στα χέρια της νύχτας που καταφτάνει.

Ωρα 20:30 – «Είναι τόσο λυπηρό που ο Θεός δεν ήταν καλλιτέχνης»

Σιωπή. Μα πού έχουν πάει όλοι; Δεν κινείται τίποτα μες στο σπίτι. Χρειάζομαι μιαν άλλη γλώσσα, μονολογεί, μια γλώσσα να εξηγήσω τη σιωπή και να προσευχηθώ στον Θεό στην άλλη Του ζωή να είναι ποιητής ο ίδιος ο Θεός. Να κάνει τον έρωτα πιο εύγευστο για τους ανθρώπους και να τους χαρίσει χέρια μεγάλα, ν' αγκαλιάζουν, και χείλια σαρκώδη, να φιλούν. Να μην τους νοιάζει μόνον ο νους, αλλά και στο ένστικτο να τριγυρνούν - ο έρωτας χρειάζεται ένστικτο.

Μεσάνυχτα και ένα – «...για να μη βυθιστεί στη σιωπή...»

Άλλαξε η μέρα. Πάλι θα ημερωώσει - ελπίζω να προσλάβω. Αν όχι, να με συμπαθάτε: γήινος να 'χει υπάρξει, ανέκκλητο μοιάζει. Πέφτει στο κρεβάτι. Άλλαξε η μέρα, άλλα όσα τα σεντόνια: εκείνα κουβαλούν τη μυρωδιά του χθες, τον πόνο και το μελάνι. Πόσες σελίδες χρειάζονται ακόμη;